

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Баянхонгор аймаг 2022 оны 02 дугаар сар</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 70442584 Цахим хаяг: Munkhbatb@audit.gov.mm</p> <p>Аудитын менежер: А.Цээням Утас: 99442140 Цахим хаяг: TseenyamA@audit.gov.mm</p> <p>Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 99061861 Цахим хаяг Altantuyam@audit.gov.mm</p> <p>Аудитор: Л.Доржханд Утас: 99093683 Цахим хаяг: dorjkhndl@audit.gov.mn</p>
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	14
3. Аудитын тайлан	14
3.1 Ерөнхий зүйл	14
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	16
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	16
3.5.2 Авлага	17
3.5.3 Бараа материал.....	18
3.5.5 Өр төлбөр.....	20
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо	21
3.5.7 Орлогын данс.....	21
3.5.8 Зардлын данс.....	22
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	22
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	25
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	27
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	27
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	28
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	28
4. Аудитын илрүүлэлт.....	29
4.2.1. Төлбөрийн акт	29
4.2.2 Аудитын зөвлөмж	29
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл.....	30
5.2. Баацагаан сумын төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайлангаар илэрсэн алдаа	35

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement. bayankhongor@audit.gov.mn

2022.03.25 № 2/166

танай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянхонгор аймгийн Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын

005020714

секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2021.12.31

/мян.төг/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	713,375.0	1,025,546.4
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	67,128.3	220,427.4
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	67,128.3	220,427.4
31210	Төгрөг	67,128.3	220,427.4
31211	Төрийн сангийн харилцах	67,128.3	220,427.4
33	АВЛАГА	358,674.1	451,538.2
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	9,950.0	8,520.9
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	177,443.0
33500	Бусад авлага	115,208.5	109,921.6
33510	Байгууллагаас авах авлага	5,526.9	4,840.0
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	109,681.6	105,081.6
33600	Зээлийн авлага	233,515.6	155,652.7
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	233,515.6	155,652.7
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	233,515.6	155,652.7
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	245,117.6	311,599.3
35100	Түүхий эд материал	39,608.1	55,042.8
35110	Тусгай зориулалттай материал	25,861.0	33,756.2
35130	Эм боох материал	13,747.1	21,286.6
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	36,185.0	82,456.9
35400	Хангамжийн материал	169,324.5	174,099.6
35410	Бичиг хэргийн материал	7,496.7	10,871.7
35420	Аж ахуйн материал	142,192.1	151,179.7
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,200.0	-
35460	Хүнсний материал	1,254.3	772.6
35470	Бусад хангамжийн материал	17,181.3	11,275.6
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	42,455.0	41,981.6
36100	Барааны нөөц	42,455.0	41,981.6
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,570,967.6	5,714,897.1
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,570,967.6	5,714,897.1
39200	Биет хөрөнгө	5,439,524.4	5,583,453.9
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,409,204.7	5,725,298.2
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(548,571.4)	(737,109.5)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	265,280.7	265,280.7
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(131,086.8)	(161,910.4)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	571,997.6	675,056.1
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(419,250.1)	(456,608.6)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	293,797.4	326,548.2
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(141,068.7)	(172,997.1)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,306.7	1,306.7
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	163,005.2	177,805.2

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(75,148.3)	(91,144.1)
39217	Ном	50,057.6	31,928.7
39300	Биет бус хөрөнгө	131,443.2	131,443.2
39301	Програм хангамж	9,217.2	9,217.2
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,200.0)	(1,200.0)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	123,426.0	123,426.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,284,342.6	6,740,443.6
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	9,480.3	21,053.7
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	9,480.3	21,053.7
41300	Өглөг	9,480.3	21,053.7
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	433.4	29.0
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	7,303.9	19,470.3
41360	Бусад өглөг	1,743.0	1,554.5
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	1,743.0	57.0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	1,497.5
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,274,862.3	6,719,389.9
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,274,862.3	6,719,389.9
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,309,675.6	2,309,675.6
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,440,123.4	2,156,414.6
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	751,930.0	1,718,605.8
51220	Тайлант үеийн үр дүн	688,193.4	437,808.7
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,525,063.3	2,253,299.8
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,284,342.6	6,740,443.6

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2021.12.31

/мян.төг/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,031,025.1	3,349,954.6
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	74,150.3	69,576.7
110	Орлогын албан татвар	64,928.2	61,289.6
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	64,928.2	61,289.6
110002	Үйл ажиллагааны орлого	28,768.8	14,473.0
110003	Хөрөнгийн орлого	36,159.5	37,520.9
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	-	9,295.6
113	Хөрөнгийн албан татвар	3,830.4	1,294.0
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,780.0	-
113002	Бууны албан татвар	1,050.4	1,294.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	5,391.7	6,993.1
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,274.6	5,467.8
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,055.3	1,170.3
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	350.0	625.0

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,869.3	3,672.5
1181	Газрын төлбөр	656.1	890.2
118101	Газрын төлбөр	656.1	890.2
1183	Бусад татвар	461.0	635.0
118301	Бусад татвар	-	635.0
118304	Нохойны албан татвар	461.0	-
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	964,348.6	515,550.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	964,348.6	515,550.3
120003	Торгуулийн орлого	6,785.8	10,620.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	957,562.8	14,197.1
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7,149.6	13,661.1
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	175.0	536.0
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	950,238.2	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	-	403,677.5
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	-	87,055.7
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,992,526.1	2,764,827.6
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,362,825.8	1,405,550.6
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,351.9	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,355,473.9	1,405,550.6
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	87,639.3	268,127.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000.0	6,194.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	81,484.3	259,823.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,155.0	2,110.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,509,023.2	885,048.4
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	751,341.9	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	665,244.9	708,704.4
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	92,436.4	176,344.0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	33,037.8	206,101.6
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	33,037.8	206,101.6
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,304,403.8	2,911,313.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,304,403.8	2,911,313.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,404,352.1	2,744,346.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,369,577.9	1,403,779.9
210101	Үндсэн цалин	1,183,866.5	1,188,724.1
210102	Нэмэгдэл	20,423.5	23,236.2
210104	Урамшуулал	165,287.9	191,819.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	171,925.8	180,323.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	117,788.8	125,032.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,688.5	13,987.6

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,950.8	11,190.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,671.9	2,730.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	26,825.8	27,383.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	223,593.3	233,237.7
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,515.6	11,988.8
210302	Түлш, халаалт	210,797.7	219,372.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1,280.0	1,876.8
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	80,216.4	226,811.7
210401	Бичиг хэрэг	11,996.3	12,395.1
210402	Тээвэр, шатахуун	46,818.9	61,898.2
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,930.5	5,670.7
210404	Ном, хэвлэл	2,365.0	18,824.9
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,621.3	7,556.5
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,328.4	12,106.6
210408	Бараа материал акталсны зардал	3,156.1	9,575.5
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	-	98,784.2
2105	Нормативт зардал	61,843.5	151,001.7
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	30,220.1	114,398.4
210502	Хоол, хүнс	30,265.1	35,782.9
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,358.3	820.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,596.0	17,824.9
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	854.2	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	50.0	350.0
210604	Урсгал засвар	12,691.8	17,474.9
2107	Томилолт, зочны зардал	7,315.4	7,092.0
210702	Дотоод албан томилолт	7,315.4	7,092.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	120,178.3	134,637.1
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	115,595.4	127,551.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	950.0	1,799.6
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	300.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	486.6
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	70.0	235.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,562.9	4,030.0
210807	Газрын төлбөр	-	235.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	356,105.6	389,637.7
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,096.4	60,422.8
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,556.0	7,035.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	314,453.3	322,179.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	900,051.7	166,967.7

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	65,765.9	120,453.2
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,670.1	14,813.4
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,983.4	68,007.3
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	37,039.8	29,589.4
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,072.6	8,043.2
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	787,867.2	190.1
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	751,341.9	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,351.9	-
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	29,173.5	190.1
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	46,418.5	46,324.4
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	46,418.5	46,324.4
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	726,621.3	438,640.6
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	38,427.9	831.9
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	38,427.9	831.9
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	688,193.4	437,808.7

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2021.12.31

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/мян.төг/ Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,309,675.6	2,565,063.3	711,930.0	5,586,668.9
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	40,000.0	40,000.0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,309,675.6	2,565,063.3	751,930.0	5,626,668.9
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	-	(40,000.0)	-	(40,000.0)
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	688,193.4	688,193.4
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,309,675.6	2,525,063.3	1,440,123.4	6,274,862.3
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,309,675.6	2,525,063.3	1,440,123.4	6,274,862.3
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	278,482.4	278,482.4
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,309,675.6	2,525,063.3	1,718,605.8	6,553,344.7
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	-	(271,763.6)	-	(271,763.6)
19	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	437,808.7	437,808.7

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,309,675.6	2,253,299.8	2,156,414.6	6,719,389.9
----	--	-------------	-------------	-------------	-------------

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2021.12.31

/мян.төг/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,136,515.7	2,799,706.7
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	74,150.3	69,576.7
110	Орлогын албан татвар	64,928.2	51,994.0
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	64,928.2	51,994.0
110002	Үйл ажиллагааны орлого	28,768.8	14,473.0
110003	Хөрөнгийн орлого	36,159.5	37,520.9
113	Хөрөнгийн албан татвар	3,830.4	10,589.6
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,780.0	9,295.6
113002	Бууны албан татвар	1,050.4	1,294.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	5,391.7	6,993.1
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,274.6	5,467.8
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,055.3	1,170.3
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	350.0	625.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,869.3	3,672.5
1181	Газрын төлбөр	656.1	890.2
118101	Газрын төлбөр	656.1	890.2
1183	Бусад татвар	461.0	635.0
118301	Бусад татвар	-	635.0
118304	Нохойны албан татвар	461.0	-
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	69,839.2	142,745.4
120	Нийтлэг татварын бус орлого	69,839.2	142,745.4
120003	Торгуулийн орлого	6,785.8	10,620.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	63,053.4	132,125.4
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	62,878.4	131,589.4
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	175.0	536.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,992,526.1	2,587,384.6
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,362,825.8	1,405,550.6
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,351.9	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,355,473.9	1,405,550.6
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	87,639.3	268,127.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000.0	6,194.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	81,484.3	94,033.7
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,155.0	2,110.0
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	-	165,789.3
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,509,023.2	885,048.4
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	751,341.9	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	665,244.9	708,704.4
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	92,436.4	176,344.0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	33,037.8	28,658.6
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	33,037.8	28,658.6

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,965,996.9	2,434,064.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,965,996.9	2,434,064.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,065,945.3	2,268,597.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,365,773.8	1,400,789.8
210101	Үндсэн цалин	1,031,925.4	1,055,094.4
210102	Нэмэгдэл	222,480.6	246,806.8
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	3,476.0
210104	Урамшуулал	111,367.7	95,412.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	175,910.8	181,838.6
210201	Тэтгэврийн даатгал	122,121.7	128,486.9
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,525.4	13,495.2
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,838.9	10,894.2
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,658.3	2,691.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	26,766.6	26,270.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	224,570.1	232,244.7
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,303.3	11,395.9
210302	Түлш, халаалт	210,786.8	218,972.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1,480.0	1,876.8
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	71,335.4	87,235.9
210401	Бичиг хэрэг	9,430.7	7,766.2
210402	Тээвэр, шатахуун	45,075.8	58,523.7
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,520.9	5,962.1
210404	Ном, хэвлэл	3,031.0	528.6
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,410.5	9,410.5
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,866.6	5,044.9
2105	Нормативт зардал	53,360.0	73,042.5
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	19,653.8	39,280.3
210502	Хоол, хүнс	30,800.0	29,653.7
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,906.2	4,108.5
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	29,034.9	26,897.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,823.8	440.0
210602	Тавилга	-	575.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	350.0	350.0
210604	Урсгал засвар	21,861.2	25,532.7
2107	Томилолт, зочны зардал	7,315.4	7,092.0
210702	Дотоод албан томилолт	7,315.4	7,092.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	63,682.6	193,135.3
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	58,649.7	186,049.2
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,400.0	1,799.6
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	300.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	486.6
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	70.0	235.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,562.9	4,030.0
210807	Газрын төлбөр	-	235.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	74,962.3	66,320.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	44,657.1	58,261.9
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	30,305.2	8,058.7
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	900,051.7	165,467.7
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	65,765.9	118,953.2
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,670.1	13,313.4
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,983.4	68,007.3

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	36,941.9	29,589.4
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,170.5	8,043.2
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	787,867.2	190.1
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	751,341.9	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,351.9	-
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	29,173.5	190.1
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	46,418.5	46,324.4
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	46,418.5	46,324.4
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	170,518.8	365,641.8
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	202,829.3	212,342.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	202,829.3	212,342.8
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	202,829.3	212,342.8
220001	Барилга байгууламж	141,502.9	140,608.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	61,326.4	71,734.8
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(202,829.3)	(212,342.8)
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	(32,310.6)	153,299.0
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	99,438.9	67,128.3
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	67,128.3	220,427.4

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2021.12.31

/мян.төг/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,573,509.9	2,331,956.2	241,553.7	90.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,325,869.7	2,191,348.3	134,521.4	94.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,272,036.1	2,146,486.3	125,549.8	94.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,421,350.0	1,400,789.8	20,560.2	98.6
210101	Үндсэн цалин	1,065,932.6	1,055,094.4	10,838.2	99.0
210102	Нэмэгдэл	252,163.1	246,806.8	5,356.3	97.9
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,593.8	3,476.0	117.8	96.7
210104	Урамшуулал	99,660.5	95,412.7	4,247.8	95.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	192,398.6	181,838.6	10,560.0	94.5
210201	Тэтгэврийн даатгал	136,132.0	128,486.9	7,645.1	94.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,066.5	13,495.2	571.3	95.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,253.6	10,894.2	359.4	96.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,813.3	2,691.5	121.8	95.7

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,133.2	26,270.8	1,862.4	93.4
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	245,404.7	232,244.7	13,160.0	94.6
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,726.9	11,395.9	6,331.0	64.3
210302	Түлш, халаалт	225,497.8	218,972.0	6,525.8	97.1
210303	Цэвэр, бохир ус	2,180.0	1,876.8	303.2	86.1
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	90,028.6	87,978.3	2,050.3	97.7
210401	Бичиг хэрэг	8,479.4	7,766.2	713.2	91.6
210402	Тээвэр, шатахуун	59,070.1	58,523.7	546.4	99.1
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,582.9	5,962.1	620.8	90.6
210404	Ном, хэвлэл	1,245.6	1,271.0	(25.4)	102.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,600.0	9,410.5	189.5	98.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,050.6	5,044.9	5.7	99.9
2105	Нормативт зардал	90,270.2	74,872.5	15,397.7	82.9
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	41,175.7	41,110.3	65.4	99.8
210502	Хоол, хүнс	44,959.7	29,653.7	15,306.0	66.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,134.8	4,108.5	26.3	99.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	74,367.5	73,760.1	607.4	99.2
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	33,100.0	32,496.8	603.2	98.2
210602	Тавилга	15,000.0	15,000.0	-	100.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	350.0	350.0	-	100.0
210604	Урсгал засвар	25,917.5	25,913.3	4.2	100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	8,268.2	7,092.0	1,176.2	85.8
210702	Дотоод албан томилолт	8,268.2	7,092.0	1,176.2	85.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,253.2	11,089.6	163.6	98.5
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,058.4	4,003.5	54.9	98.6
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,800.0	1,799.6	0.4	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	328.2	300.0	28.2	91.4
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	530.6	486.6	44.0	91.7
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	257.0	235.0	22.0	91.4
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,044.0	4,030.0	14.0	99.7
210807	Газрын төлбөр	235.0	235.0	0.0	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	138,695.1	76,820.6	61,874.5	55.4
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,084.8	58,261.9	61,822.9	48.5

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

630001	Төрийн өмчит ЕБС	370	370	-	100.0
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	165	165	-	100.0
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	165	165	-	100.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	117	116	1.00	99.1
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	7	3.00	70.0
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	40	40	-	100.0
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	3	4	(1.00)	133.3
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	21	21	-	100.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	33	34	(1.00)	103.0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	10	10	-	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2021.12.31

/мян.төг/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	108,872.8	268,127.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	105,544.2	266,127.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	20,389.0	191,845.7
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,389.0	191,845.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		191,845.7
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	85,155.2	74,281.3
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	85,155.2	74,091.3
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	75,763.8	44,501.9
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	9,391.4	29,589.4
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	3,328.5	190.1
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг		190.1
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		2,000.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		2,000.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		2,000.0
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		268,127.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	108,872.8	268,127.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		6,194.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	104,357.4	94,033.7
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,515.4	2,110.0
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого		165,789.3

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч С.Энхтөр танд танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Л.Доржханд гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг ахлах аудитор М.Алтантуяа, аудитын менежер А.Цээням, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлгэх хүсэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 1/123 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Баацагаан сумын Засаг даргын Тамгын газрын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Хүний хөгжлийг дээдэлсэн төрийн цогц үйлчилгээтэй, уламжлалт мал аж ахуй газар тариаланг эрчимжүүлсэн байгальд ээлтэй шинэ технологи бүхий үйлдвэр, дэд бүтэц, аялал жуулчлал хөгжсөн манлайлагч сум болох” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Хүний хөгжлийг хангахуйц төрийн үйлчилгээний орчныг цогцоор сайжруулах
- Бүс нутагт тохирсон дэд бүтцийг бүрдүүлэх
- Орон нутгийн нөөц, орчин үеийн шинэ технологид тулгуурласан ЖДҮ-ийг хөгжүүлэх
- Уламжлалт мал аж ахуйг газар тариалантай хослуулан эрчимжүүлж хөгжүүлэх
- Байгалийн тэнцвэрт байдлыг хангаж, аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх

Баацагаан сумын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Төрийн үйлчилгээг иргэдэд шуурхай хүргэж иргэдийн амьжиргааг дээшлүүлж орон нутгийн хөгжлийг хангахад оршино” гэж тодорхойлсон байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил

НИЙТ ДҮН	358,674.1	451,538.2	92,864.1	100.0
-----------------	------------------	------------------	-----------------	--------------

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлага 92,864.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь ЭМТ-ийн авлага 176,895.6 мянга, ЭМДС-гаас Ковид цар тахлын өвчлөлийн эмчилгээний төлбөрийн санхүүжилт 177,443.0 мянга, ЭМГ-аас авах эмийн авлага 5226.5 мянга, НДШ-ын авлага 147.4 мянга, Мед импекс интернешнл ХХК-иас авах авлага 25.0 мянга, ОНХС-ийн авлага нь малжуулах төсөл, өвсний үнийн авлага 105,081.5 мянга, Цэцэрлэгийн ажилчдын НДШ-ийг давхардуулан шилжүүлсэн авлага 8,520.9 мянга, Засаг даргын Тамгын газрын НДШ-ийн авлага 13.5 мянган төгрөгөөр өссөнтэй холбоотой байна.

Тайлант онд Сум хөгжүүлэх сангаас зээл олгоогүй өмнөх оны зээлээс 77,862.9 мянган төгрөгийг барагдуулсан байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 245,117.5 мянга, эцсийн үлдэгдэл 311,599.2 төгрөг болж 66,481.7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	25,860.9	33,756.2	7,895.3
Эм боох материал	13,747.2	21,286.5	7,539.3
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	36,184.9	82,456.9	46,272.0
Бэлэн бүтээгдэхүүн	0.0	0.0	0.0
Бичиг хэргийн материал	7,496.8	10,871.7	3,374.9
Аж ахуйн материал	142,192.1	151,179.8	8,987.7
Сэлбэг хэрэгсэл	0.0	0.0	0.0
Түлш, шатах тослох материал	1,200.0	0.0	-1,200.0
Барилгын засварын материал	0.0	0.0	0.0
Хүнсний материал	1,254.3	772.5	-481.8
Бусад хангамжийн материал	17,181.3	11,275.6	-5,905.7
Дүн	245,117.5	311,599.2	66,481.7

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 311,599.2 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 66,481.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь ИТХ-ын хөрөнгө 976.3 мянга, ЗДТГ-ын хөрөнгө 6,406.3 мянга, Соёлын төвийн хөрөнгө 2,265.5 мянга, Сургуулийн хөрөнгө 17,509.8 мянга, Цэцэрлэгийн хөрөнгө 5,458.4 мянга, ОНХС-ийн хөрөнгө 46,272.0 мянга нийт 78,888.3 мянган төгрөгөөр өссөнтэй холбоотой байна.

Харин сумын ЭМТ-ийн бараа материалын данс өмнөх оноос 12,406.5 мянган төгрөгөөр буурсан нь төсвийн хөрөнгөөр эм боох материал 115,001.5 мянга, бичиг хэргийн материал 2,963.3 мянга, аж ахуйн материал 14,585.5 мянга, шатахуун 18,713.6 мянган төгрөг, хүнсний материал 13,447.4 мянган төгрөг, бусад хангамжийн материал 6,587.9 мянга, нийт 148,890.6 мянган төгрөгөөр худалдан авч 162,486.6 мянган төгрөгийг зарцуулсантай холбоотой байна.

үзүүлэлттэй байна

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	3,332.6	4,308.9	976.3	1.4
ЗДТГ	27,322.8	33,729.1	6,406.3	10.8
Соёл	19,867.1	22,132.6	2,265.5	7.1
ЭМТ	82,677.9	70,271.3	-12,406.6	22.6

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

ОНХС	36,184.9	82,456.9	46,272.0	26.5
ЕБС	56,006.5	73,516.3	17,509.8	23.6
Цэцэрлэг	19,725.7	25,184.1	5,458.4	8.1
НИЙТ ДҮН	245,117.5	311,599.2	66,481.7	100.0

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт 509,933.3 мянган төгрөгийн бараа материал нэмэгдсэн нь төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 422,877.7 мянга, шилжүүлэн авсан 63,589.6 мянга, аймгийн ЭМГ-аас олгосон 22,468.8 мянган төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 997.3 мянган төгрөгийн хөрөнгийг хүлээн авч бүртгэсэнтэй холбоотой бөгөөд нийт 443,925.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг зарцуулсан байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	509,933.3	Хасагдсан	443,925.0
Худалдан авсан	422,877.7	Худалдсан, зарцуулсан	335,565.3
Хандиваар	0.0	шилжүүлсэн	98,784.2
Шилжүүлсэн авсан	63,589.6		98,784.2
бусад	23,466.0	бусад	9,575.5

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 6,887,293.0 мянга, эцсийн үлдэгдэл 7,316,247.2 мянган төгрөг болж 428,954.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	6,754,649.80	7,203,223.70	448,573.90	98.20
Барилга байгууламж, орон сууц	5,409,204.70	5,725,298.20	316,093.50	78.3
Тээврийн хэрэгсэл	265,280.70	265,280.70	0.00	3.6
Машин тоног төхөөрөмж	571,997.60	675,056.10	103,058.50	9
Тавилга эд хогшил	293,797.40	326,548.20	32,750.80	4.5
Номын фонд	50,057.60	31,928.70	-18,128.90	0.4
Түүх соёлын дурсгалт зүйлс	1,306.70	1,306.70	0.00	0
Бусад үндсэн хөрөнгө	163,005.10	177,805.10	14,800.00	2.4
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	132,643.20	132,643.20	0.00	1.8
Программ хангамж	9,217.20	9,217.20	0.00	0.1
Бусад биет бус хөрөнгө	123,426.00	123,426.00	0.00	1.7
НИЙТ ДҮН	6,887,293.00	7,335,866.90	448,573.90	100.00

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нэмэгдсэн 428,954.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө нь Засаг даргын Тамгын газар 124,990.2 мянга, Сургууль 268,480.1 мянга, , Соёлын төв 397.0 мянга, ЭМТөв 41,351.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө өмнөх оноос нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	16,849.0	16,849.0	0.0	0.2
ЗДТГ	1,804,035.2	1,948,645.1	144,609.9	26.4
Соёл	1,163,264.1	1,163,661.1	397.0	15.9

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

ЭМТ	1,367,902.6	1,409,253.6	41,351.0	19.3
ЕБС	1,749,304.6	2,017,784.7	268,480.1	27.6
Цэцэрлэг	785,937.5	779,673.4	-6,264.1	10.7
НИЙТ ДҮН	6,887,293.0	7,335,866.9	448,573.9	100.0

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт 485,362.3 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө нэмэгдсэн нь төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 71,734.8 мянга, шилжүүлэн авсан 6,450.9 мянга, сумын ЭМТ-д аймгийн ЭМГ-аас үнэ төлбөргүй олгосон 33,800.9 мянга, Залуучуудын холбооноос олгосон 1,950.0 мянга, Сумын ЗДТГ-аас 3,600.0 мянга, нийт 39,350.9 төгрөгийн тоног төхөөрөмж, ОНХС-аас үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан 104,619.4 мянга, бусад байгууллагаас шилжүүлэн авсан 263,206.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг хүлээн авч бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт № 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого зарлага /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	485,362.3	Хасагдсан	36,788.4
Худалдан авсан	71,734.8	Худалдсан	
Хандиваар	39,351.0	Акталсан	36,788.4
Шилжүүлэн авсан	6,450.9	Шилжүүлсэн	
бусад	367,825.6	Бусад	

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн зарлага 36,788.4 мянган төгрөг байгаа нь аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021.12.28-ны өдрийн "Хөрөнгө актлах тухай" 156 дугаар тогтоолоор Цэцэрлэгийн үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 18,367.5 мянга, Сургуулийн үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 18,420.9 мянга, нийт 36,788.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж данс бүртгэлээс хассантай холбоотой байна.

3.5.5 Өр төлбөр

Өр төлбөр дансны эхний үлдэгдэл 9,480.3 мянга, эцсийн үлдэгдэл 21,053.6 мянган төгрөг болж 10,075.8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	9,480.3	21,053.6	10,075.8	100.0
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	433.3	28.9	(404.4)	0.1
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	7,303.9	19,470.2	12,166.3	92.5
Байгууллагад төлөх өглөг	1,743.1	57.0	(1,686.1)	0.3
Хувь хүмүүст өгөх өглөг		1,497.5	1,497.5	7.1
Дүн	9,480.3	21,053.6	10,075.8	100.0

Эх сурвалж: :Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тус сумын нийт өр төлбөрийн 0.6 хувийг ЗДТГ, 99,1 хувийг ЭМТ, 0.1 хувийг Цэцэрлэг, 0.3 хувийг Сургуулийн өр төлбөр эзэлж байна.

Хүснэгт 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өсөлт (+), Бууралт (-)

	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл		Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	-	-	-	-
ЗДТГ	-	121.5	121.5	0.6
Соёл	-	-	-	-
ЭМТ	9,387.3	20,858.8	11,471.5	99.1
ОНХС	-	-	-	-
Цэцэрлэг	93.0	16.3	(76.7)	0.1
ЕБС	-	57.0	57.0	0.3
ДҮН	9,480.3	21,053.6	11,573.3	100.0

Эх сурвалж: :Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 6,274,862.3 мянга, эцсийн үлдэгдэл 6,719,390.0 мянган төгрөг болж, 444,527.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь хуримтлагдсан үр дүн 716,291.2 мянган төгрөгөөр өсч, үндсэн хөрөнгө акталснаас хөрөнгийн дахин үнэлгээний зардал 271,763.5 мянган төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,309,675.6	2,309,675.6	-	34.4
Өмч: - төрийн	2,309,675.6	2,309,675.6	-	34.4
Хуримтлагдсан үр дүн	1,440,123.4	2,156,414.6	716,291.2	32.1
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,525,063.3	2,253,299.8	(271,763.5)	33.5
Дүн	6,274,862.3	6,719,390.0	444,527.7	100.0

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2020.12.18-ны өдрийн “Баянхонгор аймгийн Баацагаан сумын 2021 оны төсөв батлах тухай” Хуралдааны 2/17 дугаартай тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 61,100.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 11,000.0 мянга, нийт 72,100.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	61,100.0	68,941.5	7,841.5	112.8
ИОТХ	10,000.0	14,473.0	4,473.0	144.7
Бууны татвар	1,200.0	1,294.0	94.0	107.8
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,500.0	1,170.3	(329.7)	78.0
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	37,100.0	37,520.9	420.9	101.1
Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого	3,000.0	9,295.6	6,295.6	309.9
Газрын төлбөр	1,300.0	890.2	(409.8)	68.5
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	6,000.0	3,672.5	(2,327.5)	61.2

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Түгээмэл тархацтай АМАТ	1,000.0	625.0	(375.0)	62.5
2.Татварын бус орлого	11,000.0	10,620.0	(380.0)	96.5
2.1.Хүү торгуулийн орлого	11,000.0	10,620.0	(380.0)	96.5
Нийт дүн	72,100.0	79,561.5	7,461.5	209.4

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 7,461.5 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл иргэний орлого тодорхойлох хуудсаар тодорхойлсон татварын орлого 4,473.0 мянга, бууны татвар 94.0 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 420.9 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны орлого 6,295.6 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин улсын тэмдэгтийн хураамж 22.0, хувь буюу 329.7 мянга, газрын төлбөр 31.5 хувь буюу 409.8 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 38.8 хувь буюу 2,327.5 мянга, түгээмэл тархацтай АМАТ 37.5 хувь буюу 375.0 мянга, хүү торгуулийн орлого 3.5 хувь буюу 380.0 мянган төгрөгөөр орлого тус тус тасарсан байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод Засаг даргын Тамгын газар 2000.0 мянга, Соёлын төв 2,494.4 мянга, нийт 4,494.4 мянган төгрөгийн орлогыг төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 836.0 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлж орлогын төлөвлөгөө 81.4 хувиар буюу 3,658.4 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 63,500.0 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 81,727.8 мянган төгрөгийн орлогыг оруулсан байна.

3.5.8 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71702, 71801, 71802, 71806, 72101 гэсэн 8 хөтөлбөрт 2,573,509.9 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2,331,956.2 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас 2,191,348.3 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулсан бол 140,607.0 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Аймгийн СТСХ-ээс авсан судалгаагаар тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 8 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн ба Эрүүл мэндийн системийн дээд байгууллага нь нэг хүнд ноогдох хувьсах зардлын нормативыг баримтлан тухайн сумын хүн амын тоотой харьцуулж төсвийг төлөвлөсөн ба Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2020.12.18-ний өдрийн 2/17 дугаар тогтоолоор нийт 2,462,537.0 мянган төгрөгийн төсөв баталсан байна.

Хүснэгт №14. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	76,436.7	80,036.7	-3,600.0
Засаг даргын Тамгын газар	387,348.8	388,348.8	-1,000.0
Сургууль	606,854.4	770,823.2	-163,968.8

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Цэцэрлэг	211,352.2	297,643.4	-86,291.2
Эрүүл мэндийн төв	533,621.2	533,621.2	0.0
Соёлын төв	113,429.1	115,923.5	-2,494.4
Сум хөгжүүлэх сан		63,500.0	-63,500.0
Орон нутгийн хөгжлийн сан		212,640.2	-212,640.2
Нийт дүн	1,929,042.4	2,462,537.0	-533,494.6

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2020.12.18-ний өдрийн 2/17 дугаар тогтоолоор анх 2,462,537.0 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2021.07.26-ний өдрийн 3/21 дугаар тогтоолоор 111,546.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан бол тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын зардлыг 2021.12.06-ний өдрийн А/742 дугаар захирамжаар 574.0 мянган төгрөгөөр бууруулснаар сумын нийт төсөв 2,573,509.9 мянган төгрөг болсон бөгөөд сумын ИТХ-ын хуралдаанаар төсвийг нэмж батлаагүй байна.

Нийт зардлын 1,405,550.5 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс, 176,344.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 708,704.4 мянган төгрөгийг санхүүгийн дэмжлэгээс, 72,100.0 мянган төгрөгийг сумын орон нутгийн төсвөөс, 4,494.4 мянган төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 33,571.4 мянган төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилтээс, сум хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийн орлогыг 63,500.0 мянга, 18,025.0 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс, ОНХС-аас олгосон малжуулах, өвсний эргэн төлөлтийн орлогоор 62,271.2 мянга, сумын төсвийн урьд оны үлдэгдлээс 28,949.0 мянган тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээр 1,359,226.2 мянга, орон нутгийн төсвөөс авах санхүүжилтээр 792,590.2 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээр 176,344.0 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлогоор 536.0 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор 131,589.4 мянга, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 28,658.6 мянган төгрөгийг санхүүжилт авч улсын төсөвт 46,324.4 мянга, орон нутгийн төсөвт 11,098.2 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	Улсын төсөвт төвлөрүүлсэн	ОН төсөвт төвлөрүүлсэн
ИТХ	84,536.7	82,618.6	1,157.3	97.7		1918.0
ЗДТГ	441,447.1	431,299.4	187.1	97.7		9179.9
Сургууль	807,071.4	781,184.9	4,001.0	96.8	24,588.3	
Цэцэрлэг	280,612.6	263,507.3	19,441.6	93.9	15,168.7	
Соёлын төв	115,080.7	112,886.0	5,705.0	98.1		0.3
Хүн эмнэлэг	533,621.2	519,311.0	18.3	97.3	6,567.4	
СХСан	63,500.0	541.1	16,407.2	0.9		
ОНХСан	247,640.2	140,607.9	70,878.0	56.8		
Нийт дүн	2,573,509.9	2,331,956.2	117,795.6	90.6	46,324.4	11,098.2

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл мянган төгрөг буюу 90.6 хувьтай байгаа нь Ерөнхий боловсролын сургуулийн урсгал зардлыг 24,588.3 мянга, Цэцэрлэгийн зардлыг 15,168.7 мянга, ЭМТ-ийн зардлыг 6,567.4 мянга, ИТХ-ын зардлыг 1,918.0 мянга, ЗДТГ-ын зардлыг 9,179.9 мянга, Соёлын төвийн зардлыг 0.3 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэн нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 94,033.7 мянга, ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 6,194.0 мянга, Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоор 2,110.0 мянга, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлогоос 165,789.3 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна. Үүнээс бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 191,845.7 мянга, Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж 44,501.9 мянга, хөрөнгийн зардалд 2,000.0 мянга, Хөдөө орон нагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг 29,589.4 мянган төгрөгийг зарцуулж 190.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 16. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	ЕБС	Цэцэрлэг	ЭМТ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	1,000.0	22,577.0	29,022.6	49,738.1	165,789.3	268,127.0
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,000.0	14,273.0	29,022.6	49,738.1		94,033.7
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		6,194.0				6,194.0
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		2,110.0			0.0	2,110.0
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого					165,789.3	165,789.3
НИЙТ ЗАРЛАГА	1,000.0	22,567.0	29,022.6	49,558.1	165,789.3	267,937.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,000.0	22,567.0	4,489.4		163,789.3	191,845.7
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж			0.0	44,501.9		44,501.9

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Хөрөнгийн зардал					2,000.0	2,000.0
Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг			24,533.2	5,056.2		29,589.4
Төсөвт төвлөрүүлсэн	0.0	10.0	0.0	180.0	0.0	190.0

Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд сумын Засаг даргын нөөц санг 39,600.0 мянган төгрөгөөр тодотгон баталж 39,551.4 мянган төгрөгийг зарцуулж үлдэгдэл 48.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн ерөнхий орлогод төвлөрүүлсэн.

Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зарцуулалтыг Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар батлагдсан Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журмын дагуу авч үзвэл: Нийт зарцуулалтын 66.7 хувийг буюу 26,414.4 мянган төгрөгийг 2.1.1 дэх заалтын хүрээнд хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, цөлжилт, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчинөөс урьдчилан сэргийлэх зардалд, 10.2 хувь буюу 4,057.0 мянган төгрөгийг 2.1.5 дахь заалтын хүрээнд Засаг дарга хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсан нэг удаагийн шинжтэй арга хэмжээнд, 23.1 хувь буюу 9,080.0 мянган төгрөгийг 2.1.6 дахь заалтын хүрээнд шагнал, урамшуулал, нэг удаагийн буцалтгүй тусламж дэмжлэгт тус тус зарцуулжээ.

Баацагаан сумын Засаг даргын Тамгын газар нь аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2008 оны 102 дугаар тогтоолын дагуу машин тоног төхөөрөмж дансанд бүртгэлтэй дизель моторыг данс бүртгэлээс хассаныг буцаан орлого авахуулж тайланг засууллаа.

3.8 Аудитын гол асуудал

Сумын Засаг дарга нь жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтуудыг хангахад чиглэсэн 8 үндсэн зорилтын хүрээнд 66 арга хэмжээний хэрэгжилтийг 99.4 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнажээ.

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт 2,573,509.9 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 2,331,956.2 мянган төгрөгийг зарцуулж, 90.6 хувийн биелэлттэй байна.

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 7,461.5 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл иргэний орлого тодорхойлох хуудсаар тодорхойлсон татварын орлого 4,473.0 мянга, бууны татвар 94.0 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 420.9 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны орлого 6,295.6 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин улсын тэмдэгтийн хураамж 22.0, хувь буюу 329.7 мянга, газрын төлбөр 31.5 хувь буюу 409.8 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 38.8 хувь буюу 2,327.5 мянга, түгээмэл тархацтай АМАТ 37.5 хувь буюу 375.0 мянга, хүү торгуулийн орлого 3.5 хувь буюу 380.0 мянган төгрөгөөр орлого тус тус тасарсан байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод Засаг даргын Тамгын газар 2000.0 мянга, Соёлын төв 2,494.4 мянга, нийт 4,494.4 мянган төгрөгийн орлогыг төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 836.0 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлж орлогын төлөвлөгөө 81.4 хувиар буюу 3,658.4 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 63,500.0 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 81,727.8 мянган төгрөгийн орлогыг оруулсан байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Заг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэн байна.

Төрийн аудитын байгууллагаас Заг сумын Засаг даргын харьяа байгууллагад аудит хийсэн хэлбэрийг дараах хүснэгтээр үзүүлэв.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо				Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл				
	Хамрагдвал зохих	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн		Бүгд	Үүнээс			
			Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан		Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
ЕБСургууль	1	1	1		1	1			
Хүүхдийн цэцэрлэг	1	1	1		1	1			
ЗДТГ	1	1	1		1	1			
ИТХурал	1	1		1					
Соёлын төв	1	1		1					
ЭМТ	1	1	1		1	1			
ОНХС	1	1		1					
СХС	1	1		1					
НИЙТ ДҮН	8	8	4	4	4	4	0	0	0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 4 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 4 байгууллагыг түүвэрт хамруулсан ба аудитад хамрагдсан байгууллагуудад зөрчилгүй санал дүгнэлтийг өгсөн байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 325,425.0 мянган төгрөгийн 14 алдаа, зөрчил илэрснээс 7,888.9 мянган төгрөгийн 1 алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, 517.3 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 79,886.5 мянган төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэн, 237,132.3 мянган төгрөгийн 9 зөрчилд зөвлөмж өгч ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №18. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ЕБСургууль	2.0	3,161.9	-	-	1.0	369.9			1.0	2,792.0
ЗДТГ	1.0	14,107.5			-	-			1.0	14,107.5

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

ЭМТ	3.0	13,262.8	1.0	7,888.9	1.0	147.4	-	-	1.0	5,226.5
СТА зөрчлийн дүн	6.0	30,532.2	1.0	7,888.9	2.0	517.3	-	-	3.0	22,126.0
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЕБСургууль	2.0	207,054.4							2.0	207,054.4
Хүүхдийн цэцэрлэг	2.0	68,499.4					1.0	65,891.5	1.0	2,607.9
ЗДТГ	2.0	13,995.0					1.0	13,995.0	1.0	-
ОНХСан	1.0	5,344.0							1.0	5,344.0
ЭМТ	1.0	-							1.0	
Нийцлийн аудитын дүн	8.0	294,892.8	-	-	-	-	2.0	79,886.5	6.0	215,006.3
Нийт дүн	14.0	325,425.0	1.0	7,888.9	2.0	517.3	2.0	79,886.5	9.0	237,132.3

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй алдаа зөрчлийг санхүүгийн тайлангийн болон нийцлийн аудиттай холбоотой асуудал гэж ангилан үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 22,786.3 мянган төгрөгийн 13 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 185,113.1 мянган төгрөгийн 5 зөрчил тус тус илэрсэн байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБООС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон Монгол Улсын Засгийн газрын "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд шилэн дансны сайтад оруулбал зохих мэдээллээс 5344.0 мянган төгрөгийн 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Хүснэгт 19. Шилэн дансны мэдээлэл

д/д	хугацаа	төрөл	удаа	хугацаанд нь мэдээлсэн	хугацаа хоцроосон	мэдээлээгүй
1	Бүтэн жил	12	12	12	0	
2	Хагас жил	3	3	3	0	
3	Улирал бүр	2	8	8	0	
4	Сар бүр	5	60	60	0	
5	Тухай бүр	6	72	70	2	

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Нийт	28	155	153	2	0
------	----	-----	-----	---	---

Эх сурвалж. Баацагаан сумын Засаг даргын шилэн дансны цахим хуудас

Шийдвэрлэсэн нь:

Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст хугацаанд нь бүрэн байршуулах.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайланд онд Монгол Улсын Засгийн газрын “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” 43 дугаар тогтоолыг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг тогтоолын хэрэгжилтийг Баацагаан сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

- Баацагаан сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2021 оны 12 дугаар сард 13,995.0 мянган төгрөгийн төсвийн хөрөнгөөр албан тасалгааны зориулалттай ширээ, сандал, буйдан, хөшиг зэрэг тавилга эд хогшил худалдан авсан байна.
- Ерөнхий боловсролын сургууль нь байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардалд 120,193.0 мянган төгрөг батлагдсан ба нийт батлагдсан төсвийн 20 хувь нь 24,038.6 мянган төгрөг байна. Тус онд 1,298.1 мянган төгрөгийн хэмнэлт үүссэн бөгөөд 22,740.5 мянган төгрөгийн хэмнэлтийг үүсгээгүй байна.
- Цэцэрлэг нь тогтмол зардлыг 2,607.9 мянган төгрөгөөр хэмнэж ажиллаагүй зэрэг нь “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” Засгийн газрын 2021 оны 2-р сарын 17-ны 43 дугаар тогтоолын 1.1, “1.8. байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээнд 20-иос доошгүй хувийн хэмнэлт гаргах” гэсэн заалтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Иймд дээрх зөрчилд ТШЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар Засгийн газрын 43 дугаар тогтоолыг мөрдөж ажиллах зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн, харин бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд Монгол Улсын Засгийн газрын “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилт холбогдох шалгуурт бүрэн нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2021 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн 1/63 тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна. Хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 20 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь Хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Зөвлөмж	2		2				100.0
Нийт	2		2				100.0

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Тус сумын Засаг даргын Тамгын газрын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 19,619.7 мянган төгрөгийн дезиль моторыг “Баянхонгор-Эрчим” ЦТХХК-д акт үйлдэн хүлээлгэн өгсөн эсэх талаарх холбогдох баримт материалыг дараагийн аудитаар анхаарч үзэх шаардлагатай байна.

Мөн сумын ЭМТ-ийн тайланд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар Эрүүл мэндийн даатгалаас авах санхүүжилтийн 177,443.0 мянган төгрөгийн авлага үүссэн ба цаашид авлагын тооцоог тухайн онд багтаан шийдвэрлэхэд анхаарч ажиллах шаардлагатай ба авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан.

Цаашид Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8.”төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэж заалтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

4. Аудитын илрүүлэлт

Баацагаан сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар нийт 34,423.9 мянган төгрөгийн 5 алдаа зөрчил илэрсэнээс 8505.9 мянган төгрөгийн 1 алдаанд төлбөрийн акт, зөрчил давтан гаргахгүй байх 25,918.0 мянган төгрөгийн 4 алдаанд зөвлөмж хүргүүллээ.

4.2.1. Төлбөрийн акт

Илрүүлэлт:

Баацагаан сумын Цэцэрлэг нь тайланд онд Нийгмийн даатгалын хэлтэстэй хийх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тооцоог төсвөөс илүү төлж, авлагыг суутган сар бүр тооцоо хийгээгүйгээс оны эцсийн байдлаар 8,505,924 төгрөгийн НДШ-ийг илүү шилжүүлэн авлага үүсгэж дээрх зардлын хэмнэлтийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлээгүй байна

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5.”дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6.”эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах”, Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8.”төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”, Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан “даатгуулагчийн болон ажил олгогчийн тухайн сард төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нийгмийн даатгалын төрөл бүрээр энэ хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан хувь хэмжээгээр сар бүр тооцож, тухайн сард нь багтаан нийгмийн даатгалын сангийн дансанд шилжүүлнэ”, санхүүгийн тайлангийн “Үнэлгээ ба хуваарилалт”, “Эрх ба үүрэг” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй.

Шийдвэрлэсэн нь:

Нийгмийн даатгалын хэлтэст илүү шилжүүлсэн 8,505,924.0/Найман сая таван зуун таван мянга есөн зуун хорин дөрвөн/ төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлагыг 2022 оны шимтгэлийн төлөлтийн тооцооноос суутган тооцож Баянхонгор аймгийн Төрийн сан дахь бусад, татвар хураамжийн орлогын 100030000947 тоот дансанд төвлөрүүлэхээр төлбөрийн акт тогтоов.

4.2.2 Аудитын зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

1. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ТАЙЛАГНАЛТАЙ ХОЛБООТОЙ АСУУДАЛ

Илрүүлэлт: Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн 2021 оны төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан ирүүлэхдээ төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр ирүүлээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын ИТХ-аар төсвийг хөтөлбөр, арга хэмжээ, хүрэх үр дүнгийн зорилттой уялдуулан батлуулж жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр гаргаж тайлбар танилцуулгын хамт ирүүлж байх.

2. УДИРДЛАГЫН ДЭЭД БОЛОН ДОТООД ХЯНАЛТ

Илрүүлэлт: Төсвийн тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.2.1 дэх хэсэгт “Дээд шатны төсөвт тодотгол хийсний улмаас тухайн шатны төсөвт тодотгол хийх зайлшгүй шаардлага бий болсон” гэсэн заалтын дагуу аймгийн Засаг даргын 2021.12.06-ны өдрийн А/742 дугаартай захирамжаар сумын Сургуулийн төсөв 10,000.0 мянган төгрөг нэмэгдэж, Цэцэрлэгийн төсөв 10,574.0 мянган төгрөгөөр буурсан байхад төсөвт тодотгол хийгээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын Засаг дарга дээд шатны төсөв захирагчаас төсөвт өөрчлөлт оруулсан тохиолдолд төсвийн тодотголыг боловсруулж тухайн шатны Иргэдийн төлөөлөгчдийн хуралд өргөн мэдүүлж төсөвт тодотгол оруулж байх.

3. УДИРДЛАГЫН ДЭЭД БОЛОН ДОТООД ХЯНАЛТ

Илрүүлэлт: Тухайн сумын Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн харьяаны төсөвт байгууллагууд нь 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 325,425.0 мянган төгрөгийн 14 алдаа зөрчил илэрсэн нь өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний төсөвт байгууллагуудад дотоод хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх” гэж заасныг зөрчсөн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Засаг дарга өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсөвт байгууллагуудад дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах

4. УДИРДЛАГЫН ДЭЭД БОЛОН ДОТООД ХЯНАЛТ

Илрүүлэлт: Тайлант хугацаанд шилэн дансны сайтад оруулбал зохих мэдээллээс 5344.0 мянган төгрөгийн 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 дэх “Мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх зарчмыг баримтална” гэснийг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст хугацаанд нь бүрэн байршуулах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 09 дүгээр сарын 05 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудал											
	Баацагаан сумын ТТЗ	4	29,079.9			1	8,505.9			3	20,574.0
Дүн		4	29,079.9			1	8,505.9			3	20,574.0
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал											
	Шилэн дансны хэрэгжилт	1	5,344.0							1	5,344.0
Дүн		1	5,344.0							1	5,344.0
Нийт дүн		5	34,423.9			1	8,505.9			4	25,918.0

Хавсралт 1. Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Бэлтгэх 1. Баацагаан сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар

Огноо	Аудитын нэр:	Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудит	Аудитын код:
			БНА-2022/13/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:		Баацагаан сумын Засаг дарга	Мянган төгрөг

Д/д	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн /мянган төгрөг/	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	2	3	4	5	6
Засаг дарга		34,423.9			
1	Баацагаан сумын Цэцэрлэг нь тайланд онд Нийгмийн даатгалын хэлтэстэй хийх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тооцоог төсвөөс илүү төлж, авлагыг суутган сар бүр тооцоо хийгээгүйгээс оны эцсийн байдлаар 8,505,924 төгрөгийн НДШ-ийг илүү шилжүүлэн авлага үүсгэж дээрх зардлын хэмнэлтийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлээгүй байна.	8,505.9	Төлбөрийн акт	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч, Цэцэрлэгийн эрхлэгчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр, А.Гэрэлмөнх Ч.Энхтуяа, Г.Батдалай

Аудитын код: БНА-2021/13/СТА-ТТЗ

Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2	Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн 2021 оны төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан ирүүлэхдээ төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр ирүүлээгүй байна.	0.0	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр, А.Гэрэлмөнх
3	Тайлант хугацаанд шилэн дансны сайтад оруулбал зохих мэдээллээс 5344.0 мянган төгрөгийн 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.	5,344.0	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр, А.Гэрэлмөнх
4	Тухайн сумын Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн харьяаны төсөвт байгууллагууд нь 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 325,425.0 мянган төгрөгийн 14 алдаа зөрчил илэрсэн нь өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний төсөвт байгууллагуудад дотоод хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна	0.0	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр, А.Гэрэлмөнх
5	Төсвийн тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.2.1 дэх хэсэгт "Дээд шатны төсөвт тодотгол хийсний улмаас тухайн шатны төсөвт тодотгол хийх зайлшгүй шаардлага бий болсон" гэсэн заалтын дагуу аймгийн Засаг даргын 2021.12.06-ны өдрийн А/742 дугаартай захирамжаар сумын Сургуулийн төсөв 10,000.0 мянган төгрөг нэмэгдэж, Цэцэрлэгийн төсөв 10,574.0 мянган төгрөгөөр буурсан байхад төсөвт тодотгол хийгээгүй байна.	20,574.0	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр, А.Гэрэлмөнх

2. Баацагаан сумын төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайлангаар

Д/д	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн /мянган төгрөг/	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэл т.	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	2	2	4	5	6
	Сумын нийт дүн	325,425.0			
	Засаг даргын Тамгын газар	28,102.5			

1	Өглөг авлагын тооцоог татварын худалдан авалтын тайлантай тулган шалгахад "Хонгор Ойл" ХХК-аас 1,807.5 мянган төгрөг, "Батцоож хийц" ХХК-аас 9,800.0 мянган төгрөг, Хувь хүний хөгжлийн алсын хараа институт 2,500,0 мянган төгрөгийн төлбөрийн баримтыг системд шивээгүй байсныг аудитын явцад 2022 оны 02 дугаар сард нөхөн бүртгүүлэв.	14,107.5	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Наранбаатар, Д.Анхтуяа
2	Тухайн ЗДТГ нь 2021 оны 12 дугаар сард 13,995.0 мянган төгрөгийн төсвийн хөрөнгөөр албан тасалгааны зориулалттай ширээ, сандал, буйдан, хөшиг зэрэг тавилга эд хогшил худалдан авсан байна.	13,995.0	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Наранбаатар, Д.Анхтуяа
3	Тус байгууллага нь Шилэн дансны цахим сайтад байршуулах "... гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр"-тэй холбоотой 2 мэдээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн	-	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Наранбаатар, Д.Анхтуяа
Ерөнхий боловсролын сургууль		210,216.3			
4	Бага ангийн багш Б.Өлзиймаагийн 6-р сард бодогдсон 1,541.5 мянган төгрөгийн амралтын мөнгөнийг НДХ-т 6-р сард мэдээлсэн бөгөөд тус цалинг 07-дугаар сард давхардуулан мэдээлж, 369,9 мянган төгрөгийг илүү төлсөн	369.9	Төлбөрийн акт тогтоосон	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Г.Насанбаяр, Г.Батдалай
5	Мөнгөн хөрөнгийн 25 харилцагчтай холбоотой 204,765.0 мянган төгрөгийн худалдан авалтын гүйлгээг татварын цахим системд бүртгэгдсэн төлбөрийн баримттай тулгахад 4 харилцагчтай холбоотой 2,792.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн цахим баримтыг харилцагчаас гаргуулан аваагүй байна	2,792.0	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Г.Насанбаяр, Г.Батдалай
6	Тайлант онд тогтмол зардалд 120,193.0 мянган төгрөг батлагдсан ба нийт батлагдсан төсвийн 20 хувь нь 24,038.6 мянган төгрөг байна. Тус онд 1,298.1 мянган төгрөгийн хэмнэлт үүссэн бөгөөд 22,740.5 мянган төгрөгийн хэмнэлтийг үүсгээгүй байна.	22,740.5	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Г.Насанбаяр, Г.Батдалай

7	Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 151 мэдээллээс хугацаа болоогүй 2 мэдээлэл мэдээлбэл зохих 149 мэдээллээс 184,313.9 мянган төгрөгийн 9 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.	184,313.9	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Г.Насанбаяр, Г.Батдалай
Орон нутгийн хөгжлийн сан		5,344.0			
8	Шилэн дансны тухай хуулийн 6.4.4 т заасан 5344000 мянган төгрөгийн 1 мэдээллийг хоцроосон	5,344.0	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр, А.Нарангэрэл
Эрүүл мэндийн төв		13,262.8			
9	Тайлант онд НДШ-д кодын өөрчлөлтөөр тухайн байгууллагад илүү төлсөн шимтгэлийг суутган тооцож аваагүй 147.4 мянган төгрөгийг төсвөөс илүү төлж авлага үүсгэсэн байна.	147.4	Төлбөрийн акт	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Д.Болормаа, Н.Үүрцайх
10	Шилэн дансны цахим системд нийт төрлийн 519,310.9 мянган төгрөгийн 119 мэдээллийг хуулийн хугацаанд ил тод мэдээлхээс 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн	-	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Д.Болормаа, Н.Үүрцайх
11	Хайрхан фарм ХХК нь 2019 онд аймгийн ИТХ-ын тогтоолоор татан буугдсан ба тус байгууллагатай холбоотой өглөг, авлагыг барагдуулсан тул 2018 онд үүссэн Хайрхан фарм ХХК-ийн 7,303,9 мянган төгрөгийг өглөг, сумын Эргэлтийн эмийн сантай холбоотой 585.0 мянган төгрөгийн авлагыг хааж санхүүгийн тайлан залруулав.	7,888.9	Санхүүгийн тайлангийн залруулга	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Д.Болормаа, Н.Үүрцайх
12	2018 онд үүссэн эмийн тооцооны авлага 5226.5 мянган төгрөг байхад авлагыг барагдуулаагүй, тус авлагаас нь 4,641.4 мянга төгрөгийн авлага нь аймгийн ЭМГ-аас эмийн авлага, 585.0 мянган төгрөгийн авлага нь сумын Эргэлтийн эмийн сангийн эмийн санч Тогосмаатай холбоотой байна.	5,226.5	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Д.Болормаа, Н.Үүрцайх
Хүүхдийн цэцэрлэг		68,499.4			

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2022 оны 03 сарын 25 өдөр

Дугаар 120/А0570643/БНА
2022/13/НА-СТА-ТТЗ

Номгон

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баацагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Баацагаан сумын Цэцэрлэг нь тайланд онд Нийгмийн даатгалын хэлтэстэй хийх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тооцоог төсвөөс илүү төлж, авлагыг сар бүр тооцож, тухайн сард багтаан тооцоо хийгээгүйгээс оны эцсийн байдлаар 8,505,924 төгрөгийн НДШ-ийг илүү шилжүүлэн авлага үүсгэж дээрх зардлын хэмнэлтийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлээгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5."дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", 20.2.6."эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах", Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8."төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх", Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1. Энэ хуулийн хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан даатгуулагчийн болон ажил олгогчийн тухайн сард төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нийгмийн даатгалын төрөл бүрээр энэ хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан хувь хэмжээгээр сар бүр тооцож, тухайн сард нь багтаан нийгмийн даатгалын сангийн дансанд шилжүүлнэ.санхүүгийн тайлангийн "Үнэлгээ ба хуваарилалт", "Эрх ба үүрэг" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.8 дахь "Төрийн аудитын тухай хуулийг 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" гэснийг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ** нь:

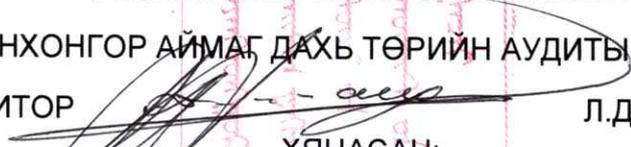
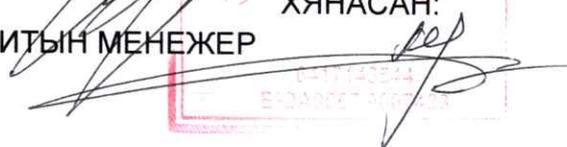
d:\2022.акт.docx

005050334

1. Нийгмийн даатгалын хэлтэст илүү шилжүүлсэн 8,505,924.0/Найман сая таван зуун таван мянга есөн зуун хорин дөрвөн/ төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлагыг 2022 оны шимтгэлийн төлөлтийн тооцооноос суутган тооцож Баянхонгор аймгийн Төрийн сан дахь бусад, татвар хураамжийн орлогын 100030000947 тоот дансанд төвлөрүүлэх.

2.Төлбөрийн актыг бүрэн барагдуулж, санхүүгийн баримтыг 2022 оны 05 дүгээр сарын 15-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Баацагаан сумын Засаг дарга С.Энхтөр, Төрийн сангийн мэргэжилтэн Г.Гэрэлмөнх, Цэцэрлэгийн эрхлэгчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Ч.Энхтуяа, нягтлан бодогч Г.Батдалай нарт хариуцуулав¹.

ТӨЛБӨРИЙН АКТЫГ ТОГТООСОН²:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
АУДИТОР Л.ДОРЖХАНД
ХЯНАСАН:
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР А.ЦЭЭНЯМ

¹ Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."

² Төрийн аудитын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно